

Statens livsmedelsverks föreskrifter om ändring i verkets föreskrifter och allmänna råd (SLVFS 1998:26) om levande tvåskaliga blötdjur m.m.;

SLVFS 2000:33

(H 304)

Utkom från trycket
2000-09-21

beslutade den 15 september 2000.

Med stöd av 53 d och 55 §§ livsmedelsförordningen (1971:807)¹ beslutar Statens livsmedelsverk i fråga om verkets föreskrifter och allmänna råd (SLVFS 1998:26) om levande tvåskaliga blötdjur m.m.

dels att samtliga allmänna råd och underrubrikerna till rubriken före 17 § skall utgå,

dels att 1-6, 8 och 15-18 §§, bilagorna 2-5 samt författningens rubrik skall ha följande lydelse,

dels att det i föreskrifterna skall föras in två nya paragrafer, 6 a och 6 b §§, och en ny bilaga, *bilaga* 8, av följande lydelse.

Föreskrifterna kommer därför att ha följande lydelse från och med den dag de träder i kraft.

---

¹ Förordningen omtryckt 1990:310. Senaste lydelse av 53 d § 1998:1347 och av 55 § 1998:133. Jfr rådets direktiv 91/492/EEG (EGT nr L 268, 24.9.1991, s. 1, Celex 391L0492), kommissionens beslut 93/25/EEG (EGT nr L16, 25.1.1993, s. 22, Celex 393D0025), rådets direktiv 97/61/EG (EGT nr L 295, 29.10.1997, s. 35, Celex 397L0061) samt kommissionens beslut 97/275/EG (EGT nr L 108, 25.4.1997, s. 52, Celex 397D0275).

Statens livsmedelsverks föreskrifter om levande tvåskaliga blötdjur;

Tillämpningsområde

1 § Reglerna i dessa föreskrifter gäller hantering och saluhållande av levande tvåskaliga blötdjur avsedda för omedelbar konsumtion eller för vidare beredning. Reglerna gäller även tagghudingar, manteldjur, marina snäckor och sniglar, med undantag för föreskrifterna om rening.

Föreskrifterna gäller inte upptagning av sådana levande tvåskaliga blötdjur som är avsedda att konsumeras i enskilt hushåll utan att saluhållas vidare.

Definitioner

2 § I dessa föreskrifter förstås med

tvåskaliga blötdjur; blötdjur (musslor, bivalvia) med lamellförgrenade gälar som livnär sig genom filtrering,

marina biotoxiner; giftiga ämnen lagrade i tvåskaliga blötdjur som livnär sig på toxinhaltiga plankton,

renvatten; sjö-, havs- eller bräckt vatten som är fritt från mikrobiologisk nedsmutsning samt toxiska ämnen och andra ämnen som kan menligt påverka levande tvåskaliga blötdjur. De ämnen som redovisas i bilagan till direktiv 79/923/EEG får inte förekomma i sådana mängder att de menligt påverkar de tvåskaliga blötdjuren eller försämrar deras smak,

konditionering; lagring av levande tvåskaliga blötdjur i syfte att avlägsna sand, dy eller slem. Lagringen sker i tankar eller annan installation med rent vatten eller på naturliga områden,

upptagningsområde; område av hav, flodmynning eller havsvik som utgör naturlig fyndplats för tvåskaliga blötdjur eller som används till odling av tvåskaliga blötdjur och från vilket levande tvåskaliga blötdjur tas upp,

återutläggningsområde; godkänt område av hav, flodmynning eller havsvik med klart markerade gränser, angivna med bojar, stolpar eller annat fixerat material och använt uteslutande till naturlig rening av levande tvåskaliga blötdjur,

leveransanläggning; anläggning vid eller utanför kusten avsedd för mottagning, konditionering, tvättning, rening, klassificering och förpackning av levande tvåskaliga blötdjur avsedda för konsumtion,

reningsanläggning; godkänd anläggning med tank, försörjd med naturligt renvatten eller renat havsvatten, i vilken levande tvåskaliga blötdjur placeras

erforderlig tid för att renas från mikrobiologisk nedsmutsning och därmed bli tjänliga för konsumtion,

återutläggning; den hantering där levande tvåskaliga blötdjur med tillstånd av myndighet återutläggs i ett godkänt område i hav, havsvik eller flodmynning under den tid som erfordras för att renas från nedsmutsning. Överföring av tvåskaliga blötdjur till områden som är mer lämpade för djurens ytterligare tillväxt omfattas inte av denna definition.

Krav för saluhållande

3 § Enbart sådana levande tvåskaliga blötdjur som uppfyller föreskrifterna

i andra stycket får saluhållas för omedelbar konsumtion eller för vidare beredning.

Levande tvåskaliga blötdjur skall tas upp i vattenområde som anges i *bilaga 8*, hanteras i enlighet med dessa föreskrifter och vid saluhållande uppfylla föreskrifterna i *bilaga 1*.

4 § Levande tvåskaliga blötdjur skall förses med kontrollmärkning enligt föreskrifterna i *bilaga 2*.

Ytterligare föreskrifter om märkning finns i *bilaga 6*.

Upptagning m.m.

5 § Levande tvåskaliga blötdjur skall ha sitt ursprung i de vattenområden som anges i *bilaga 8*.

För kammusslor gäller första stycket endast sådana som producerats inom vattenbruket.

6 § Levande tvåskaliga blötdjur som vid upptagning, efter MPN-test, visas innehålla mindre än 300 fekala koliforma bakterier per 100 gram kött eller mindre än 230 E-coli per 100 gram kött får saluhållas utan återutläggning och utan behandling i reningsanläggning.

Levande tvåskaliga blötdjur som vid upptagning visas innehålla bakterier överskridande de gränser som anges i första stycket men inte överskridande 6 000 fekala koliforma bakterier per 100 gram kött eller mer än 4 600 E-coli per 100 gram kött i 90 procent av proven får saluhållas som livsmedel enbart efter återutläggning och behandling i reningsanläggning.

Levande tvåskaliga blötdjur som vid upptagning visas innehålla bakterier överskridande de gränser som anges i andra stycket men inte överskridande gränsen 60 000 fekala koliforma bakterier per 100 gram kött får saluhållas som livsmedel enbart efter återutläggning under minst två månader, eventuellt kombinerat med rening.

Levande tvåskaliga blötdjur som avses i andra och tredje styckena och som har genomgått sterilisering eller annan värmebehandling som avses i föreskrifterna i *bilaga 3* får saluhållas som livsmedel utan rening eller återutläggning.

De levande tvåskaliga blötdjur som avses i första till fjärde styckena skall uppfylla övriga krav i dessa föreskrifter.

6 a § Vattenområden där levande tvåskaliga blötdjur vid upptagning i offentlig kontroll uppfyller kriterierna enligt

- 6 § första stycket klassificeras som A-områden,
- 6 § andra stycket klassificeras som B-områden,
- 6 § tredje stycket klassificeras som C-områden.

6 b § Livsmedelsverket tillhandahåller förteckning över de vattenområden som klassificerats som A-, B- eller C-områden och där levande tvåskaliga blötdjur vid offentlig kontroll visas uppfylla kraven i *bilaga 1*, punkterna 1, 3-7 och 9.

Blötdjur får endast tas upp i vattenområden som återfinns i förteckningen.

7 § Föreskrifter om upptagning av levande tvåskaliga blötdjur och om transport från upptagningsområde finns i *bilaga 4*.

Särskilt om återutläggning och rening

8 § Föreskrifter om återutläggning av levande tvåskaliga blötdjur finns i *bilaga 5*. Återutläggning får endast ske i de vattenområden som anges i *bilaga 8*.

9 § Reningsanläggningar och hantering av levande tvåskaliga blötdjur vid sådana anläggningar skall uppfylla föreskrivna krav i *bilaga 6*.

Leveransanläggningar

10 § Leveransanläggningar och hantering av levande tvåskaliga blötdjur vid sådana anläggningar skall uppfylla föreskrivna krav i *bilaga 7*.

Förpackning, transport och lagring

11 § Levande tvåskaliga blötdjur skall förpackas på ett ändamålsenligt sätt. Material som används vid förpackning av levande tvåskaliga blötdjur får inte menligt påverka djuren och skall vara tillräckligt starkt för att skydda dessa.

Orstron skall förpackas med det konkava skalet nedåt.

12 § Under transport från leveransanläggning till återförsäljare skall levande tvåskaliga blötdjur förvaras i tillslutna förpackningar.

Is som används vid transport av levande tvåskaliga blötdjur skall vara tillverkad av renvatten eller vatten av dricksvattenkvalitet (A-krav).

Levande tvåskaliga blötdjur får inte nedsänkas i eller besprutas med vatten sedan de förpackats och lämnat leveransanläggningen.

13 § Levande tvåskaliga blötdjur skall transporteras och förvaras vid en temperatur som inte skadligt påverkar djuren eller deras kvalitet som livsmedel. Förpackningar med levande tvåskaliga blötdjur får inte komma i beröring med golv i transport- eller förvaringsutrymme.

14 § Transportutrymme som används vid transport av levande tvåskaliga blötdjur skall ha innerväggar och andra ytor, vilka kan komma i kontakt med de levande tvåskaliga blötdjuren, av korrosionsbeständigt material som är släta och lätta att rengöra.

Transportutrymmena skall vara utrustade för att skydda de levande tvåskaliga blötdjuren mot hetta, kyla, föroreningar och skador.

Beredning

15 § Levande tvåskaliga blötdjur avsedda för vidare beredning som livsmedel skall uppfylla kraven i dessa föreskrifter.

Beredning av levande tvåskaliga blötdjur skall ske i enlighet med Livsmedelsverkets föreskrifter och allmänna råd (SLVFS 1994:2) om hantering av fiskvaror m.m.

Godkännande av anläggningar m.m.

16 § Tillsynsmyndigheten får godkänna lokaler i leverans- och reningsanläggningar

1. om lokalerna uppfyller de lokalkrav samt de inrednings- och utrustningskrav som följer av dessa föreskrifter, samt

2. om det kan antas att verksamheten kan bedrivas i enlighet med reglerna i livsmedelslagen (1971:511), regler som meddelats med stöd av lagen och i enlighet med dessa föreskrifter.

Livsmedelsverket upprättar förteckning över godkända leverans- och reningsanläggningar samt tilldelar dem kontrollnummer.

Tillsyn

17 § Den som ansvarar för verksamhet vid renings- och leveransanläggningar skall regelbundet låta kontrollera hygienien i produktionen.

Kontrollen

skall bl.a. omfatta lokaler, inredning, utrustning, redskap, varor och produktion.

I egentillsynen vid leverans- och reningsanläggningar skall regelbundet ett representativt antal prov tas ut för laboratorieundersökningar och analyseras för att kontrollera status på aktuellt upptagningsområde samt de levande tvåskaliga blötdjurens hälsotillstånd före och efter behandling vid anläggningen. Denna kontroll skall fortlöpande dokumenteras.

Resultaten inom egentillsynen skall dokumenteras och bevaras i minst två år.

Dispens

18 § Livsmedelsverket kan besluta om undantag (dispens) från dessa föreskrifter.

Denna författning (SLVFS 1998:26) träder i kraft den 1 januari 1999 då Statens livsmedelsverks kungörelse (SLVFS 1994:21) med föreskrifter och allmänna råd om levande tvåskaliga blötdjur m.m. skall upphöra att gälla.

Denna författning (SLVFS 2000:33) träder i kraft den dag den utkommer från trycket då Statens livsmedelsverks föreskrifter (SLVFS 1999:6) om godkända upptagningsområden för levande tvåskaliga blötdjur m.m. skall upphöra att gälla.

BERTIL NORBELIE

Håkan Stenson
(Regelavdelningen)

Föreskrifter om grundläggande krav för saluhållande av levande tvåskaliga blötdjur avsedda för konsumtion

Levande tvåskaliga blötdjur avsedda för konsumtion skall uppfylla följande krav;

1. Blötdjuren skall vara synbarligen färska och livskraftiga med skal fria från smuts samt reagera normalt på slag och innehålla vätska i normal mängd.

2. Antalet bakterier skall vara mindre än 300 fekala koliforma bakterier eller mindre än 230 E-coli per 100 g kött och intravalvulär vätska vid femrörs MPN-test vid spädning 1/3 eller annat mikrobiologiskt test med samma känslighet.

3. Salmonella skall inte kunna påvisas i 25 gram blötdjurskött.

4. Vid avsaknad av rutinmetoder för virustestning och upprättande av virologiska standarder skall kontroll ske genom bestämning av antalet fekala bakterier.

5. Totala halten PSP (paralytiskt skaldjursgift) i blötdjurens ätbara del (hela kroppen eller varje ätbar del separat) får inte överstiga 80 mikrogram per 100 gram blötdjurskött enligt den officiella biologiska testmetoden. Vid behov skall metoden kompletteras med en kemisk metod för bestämning av saxitoxin. Om resultaten ifrågasätts skall den officiella biologiska metoden vara referensmetod.

6. Resultaten från gängse officiella biologiska testmetoder avseende halten DSP (diarréframkallande skaldjursgift) får inte vara positiv i ätbara delar av blötdjuren (hela kroppen eller varje ätbar del separat).

7. Halten amnesic shellfish poisoning (ASP) i blötdjurens ätbara delar (hela kroppen eller varje ätbar del separat) får inte överstiga 20 mikrogram domorinsyra per gram kött mätt med analysmetoden HPLC.

8. Kommissionen fastställer testmetoder för kontroll av kemiska kriterier och tillämpliga gränsvärden.

9. Halterna av toxiska eller främmande ämnen - naturligt uppträdande i eller tillsatta i miljön - får inte överskrida de värden som anges i direktiv 79/923/ EEG på så sätt att det beräknade dagliga intaget överskrider tillåtet gränsvärde eller försämrar blötdjurens smak.

Föreskrifter om kontrollmärkning m.m.

Utöver märkning enligt föreskrifterna i Livsmedelsverkets föreskrifter (SLVFS 1993:19) om märkning och presentation av livsmedel skall förpackningar med levande tvåskaliga blötdjur förses med följande uppgifter;

1. Förpackning innehållande levande tvåskaliga blötdjur skall, för att den ursprungliga leveransanläggningen skall kunna identifieras, förses med kontrollmärke. Kontrollmärket skall innehålla följande uppgifter;

- avsändarland enligt förkortningen SE,
- arten tvåskaliga blötdjur (gängse och vetenskapligt namn),
- leveransanläggningens kontrollnummer,
- förpackningsdatum (innefattande minst dag och månad).

2. Kontrollmärket får tryckas på omslagsmaterialet eller sättas på en separat etikett, som sedan fästs på eller läggs innanför omslagsmaterialet. Kontrollmärket skall enbart vara avsett för engångsbruk och skall inte kunna avlägsnas utan att märket förstörs.

3. Kontrollmärket skall vara hållbart och dess text outplånlig och lätt läs-
lig.

4. Om en förpackning delas upp av en återförsäljare, på grund av att varusändningens storlek inte är lämplig för enskild konsument, skall återförsäljaren bevara kontrollmärket minst 60 dagar.

5. Uppgift om sista förbrukningsdag enligt 16 § första stycket punkt 5 i Livsmedelsverkets föreskrifter (SLVFS 1993:19) om märkning och presentation av livsmedel får ersättas med texten " *dessa djur måste vara levande vid försäljning* ". I övrigt gäller nämnda föreskrifter om märkning och presentation även för nu aktuella livsmedel.

Föreskrifter om särskild behandling av vissa levande tvåskaliga blötdjur enligt 6 §

Följande behandlingar för att undertrycka utvecklingen av patogena mikroorganismer i tvåskaliga blötdjur och marina snäckdjur får användas som alternativ till rening och återutläggning.

1. Sterilisering

Tvåskaliga blötdjur och marina snäckdjur får steriliseras i hermetiskt förslutna behållare enligt följande;

- Vatten som används vid sterilisering och kylning av burkarna skall vara av dricksvattenkvalitet (A-krav). Kemiska tillsatser som används för att förhindra korrosion av utrustning och burkar får tillsättas vattnet.
- Lämplig metod - med hänsyn till uppvärmningstid, temperatur och burkarnas storlek - skall användas för värmebehandling. Värmebehandlingen skall utföras så att sjukdomsalstrande mikroorganismer förstörs eller inaktiveras.
- Samtliga burkar som har genomgått värmebehandling under identiska förhållanden skall märkas så att partiet kan identifieras.
- Föreskrifterna om särskild egenkontroll i *bilaga 7* Livsmedelsverkets föreskrifter och allmänna råd (SLVFS 1994:2) om hantering av fiskvaror m.m.² gäller även vid beredning av tvåskaliga blötdjur enligt föreskrifterna i denna bilaga.

2. Särskild värmebehandling

Tvåskaliga blötdjur och marina snäckdjur med skal får i ofruset tillstånd behandlas enligt följande;

- Nedsänkning i kokande vatten under den tid som behövs för att höja köttets inre temperatur till minst 90°C och med bibehållande av denna temperatur under minst 90 sekunder.

---

² Bilagan senast ändrad genom SLVFS 1996:7.

- Kokning under 3-5 minuter i ett slutet kärl där temperaturen är 120°C-160°C och där trycket är 2 kg/cm²-5 kg/cm² varefter skalén avlägsnas och köttet fryses till en kärntemperatur av -20°C.
- Ångkokning under tryck där kraven på tid och på temperatur i blötdjurens kött i föreskriften i första strecksatsen under punkt 2 skall gälla samt där värmen sprids jämt, vilket skall garanteras med en tillförlitlig metod inom ramen för egenkontrollen.

Föreskrifter om upptagning och transport av levande tvåskaliga blötdjur

Vid upptagning av levande tvåskaliga blötdjur och vid transport av sådana djur till leverans- eller reningsanläggning, återutläggningsområde eller beredningsanläggning skall följande krav uppfyllas;

1. Levande tvåskaliga blötdjurs skal och vävnad får inte skadas vid upptagning och ändamålsenlig upptagningsteknik skall användas.

2. Efter upptagning skall levande tvåskaliga blötdjur skyddas från krossning, skavning och vibrationer och djuren får inte utsättas för extrem värme eller kyla.

3. Teknik för upptagning, transport, landning och hantering av levande tvåskaliga blötdjur får inte resultera i nedsmutsning av djuren, inte heller i någon väsentlig försämring av djurens kvalitet eller i förändringar som betydelsefullt påverkar djurens lämplighet till behandling i reningsanläggning, beredning eller återutläggning.

4. Levande tvåskaliga blötdjur får inte efter upptagning och före landning förvaras under vatten, vilket skulle kunna orsaka ytterligare nedsmutsning.

5. Transportutrymmen avsedda för transport av levande tvåskaliga blötdjur skall skydda djuren mot nedsmutsning och mot krossning av skal samt vara utformade så att avrinning kan ske och vara möjliga att rengöra. Vid bulktransporter av levande tvåskaliga blötdjur över långa distanser till leveransanläggning, reningsanläggning, återutläggningsområde eller beredningsanläggning skall transportutrymmena vara utrustade på sådant sätt att bästa möjliga överlevnadsvillkor säkerställs och i enlighet med föreskrifterna i 14 §.

6. Särskild registreringshandling för identifiering av partier med levande tvåskaliga blötdjur skall åtfölja varje parti under transport från upptagningsområdet till leveransanläggning, reningsanläggning, återutläggningsområde eller beredningsanläggning. För varje parti skall upptagaren läsligt och outplånligt ange följande uppgifter samt underteckna handlingen;

- upptagarens identitet och adress,
- datum för upptagning,
- upptagningsområdets läge, ev. angivet med officiellt kodnummer och dess hälsostatus,
- art och kvantitet av blötdjur,

- destinationsanläggning och dess godkännandenummer (förpackning, återutläggning, rening eller beredning).

Originalen av registreringshandlingarna skall sändas till Livsmedelsverket, en kopia bevaras hos upptagaren minst ett år och en kopia skall följa varje parti.

Livsmedelsverket kan meddela permanent transporttillstånd - vilket innebär att något krav på särskild registreringshandling inte föreligger - under förutsättning att samma personal utför arbetet med upptagning, driver leveransanläggning, reningsanläggning, återutläggningsområde och/eller beredningsanläggning.

Föreskrifter om återutläggning av levande tvåskaliga blötdjur

Vid återutläggning av levande tvåskaliga blötdjur skall följande föreskrifter följas;

1. Levande tvåskaliga blötdjur skall tas upp och transporteras i enlighet med föreskrifterna i *bilaga 4*.

2. Levande tvåskaliga blötdjur avsedda att återutläggas skall hanteras på sätt som tillåter att filtreringsförmågan för foderupptagning kan återupptas efter återutläggning i naturliga vatten.

3. Levande tvåskaliga blötdjur får inte återutläggas så tätt att rening hindras.

4. Levande tvåskaliga blötdjur skall vara nedsänkta i havs- eller sjövattnen i återutläggningsområde under tidsperiod som överskrider den tid som åtgår för att fekala bakterier skall minska till nivåer som godtas enligt dessa föreskrifter med iakttagande av bestämmelserna i *bilaga 1*.

5. Återutläggningsområden skall vara avgränsade på så sätt att skilda partier av levande tvåskaliga blötdjur kan hållas åtskilda. Ett nytt parti av sådana djur får inte tas in förrän föregående parti i sin helhet har avlägsnats.

6. Efter upptagning från återutläggningsområde - där annan personal arbetar än den som är verksam i leverans-, renings- eller beredningsanläggningen dit partiet skall fraktas - skall partierna under transporten från återutläggningsområdet till godkända leverans-, renings- eller beredningsanläggningar åtföljas av en registreringshandling. Registreringshandlingen skall innehålla följande uppgifter;

- återutläggningsområdets läge (ev. angivet med officiellt kodnummer),
- uppgifter om hur lång tid återutläggningen har varat,
- upptagarens identitet och adress,
- datum för upptagning,
- upptagningsområdets läge och dess hälsostatus,
- art och kvantitet av blötdjur,
- destinationsanläggning och dess godkännandenummer (förpackning, rening eller beredning),
- andra uppgifter av betydelse för att identifiera produkten.

Föreskrifter om reningsanläggningar

1. Byggnader och utrustning

1.1 Reningsanläggningar skall vara skyddade mot föroreningskällor och översvänningsrisker.

1.2 Reningsanläggningar skall inom den fastighet där levande tvåskaliga blötdjur hanteras eller lagras ha lokaler inredda på sådant sätt att levande tvåskaliga blötdjur inte förorenas av orent avfallsvatten, rök, smuts eller genom förekomst av ovidkommande djur. Golvbeläggningsen skall vara lätt att rengöra och underlätta avrinning. Lokalen skall ha hållbara väggar som är lätta att rengöra. I lokalen skall lämpliga arbetsutrymmen finnas och tillfredsställande belysning.

1.3 I reningsanläggningen skall finnas tillgång till erforderligt antal omklädningsrum, tvättfatt och toalettutrymmen. I anslutning till toalettutrymmen skall finnas tvättfat med varmt och kallt vatten.

1.4 I reningsanläggningen skall finnas utrustning för rengöring av redskap, behållare och utrustning.

1.5 Vid anläggningen skall finnas anordningar för tillgång till vatten av dricksvattenkvalitet (A-krav) eller till renvatten. Anordningar för annat vatten kan tillåtas om detta hålls väl avskilt från de levande tvåskaliga blötdjurena, vilka inte får komma i direkt kontakt med sådant vatten, och väl avskilt från behållare, utrustning eller inredning som kommer i kontakt med de levande tvåskaliga blötdjurena. Rörledningar och avlopp för icke rent vatten skall klart skiljas från sådana avsedda för dricksvatten eller renvatten.

1.6 Utrustning, redskap och ytor avsedda att komma i kontakt med levande tvåskaliga blötdjur skall vara tillverkade av rostfritt material och lämpat för upprepad tvätt och rengöring.

2. Allmänna hygienkrav

2.1 Höga krav gäller för personalhygien och hygien vid hantering i lokaler och vid användning av utrustning.

2.2 Personer som hanterar levande tvåskaliga blötdjur skall ha rena arbetskläder och arbetshandskar som lämpar sig för det arbete som utförs.

2.3 Vid hantering av levande tvåskaliga blötdjur skall alla försiktighetsmått iakttas för att undvika nedsmutsning av djuren. Personal som lider av sjukdom, som kan överföras, får inte hantera levande tvåskaliga blötdjur.

2.4 Andra djur än tvåskaliga blötdjur får inte vistas i lokalen och skadedjur måste bekämpas.

2.5 Lokaler, utrustning och verktyg som används vid hantering av levande tvåskaliga blötdjur skall rengöras och underhållas. Utrustning och verktyg skall regelbundet rengöras och alltid vid arbetsdagens slut.

2.6 Lokaler, verktyg och utrustning får inte användas till annat ändamål än hantering av levande tvåskaliga blötdjur.

2.7 Avfallsprodukter skall förvaras avskilt på hygieniskt sätt och om möjligt i täckta behållare lämpade för detta ändamål. Avfallsmaterial skall avlägsnas från anläggningen med lämpliga intervaller.

2.8 Slutbehandlade levande tvåskaliga blötdjur skall förvaras övertäckta och avskilt från områden där andra produkter, exempelvis kräftdjur, hanteras.

3. Särskilda föreskrifter för reningsanläggningar

3.1 Golv och väggar i reningstankar och andra tankar för förvaring av vatten skall ha en jämn, hård och ogenomtränglig yta och vara lätta att rengöra genom skrubbing eller spolning med högtryck. Reningstankens basyta skall ha tillräcklig lutning och vara försedd med avlopp, dimensionerat efter tankens arbetsvolym.

3.2 Levande tvåskaliga blötdjur skall före rening spolas rena med renvatten eller dricksvatten under tryck. Före rening får första tvättningen utföras i reningstanken förutsatt att avloppet är öppet erforderlig tid under och efter tvättningen för att systemet skall spolas rent före reningsproceduren påbörjas.

3.3 Reningstanken skall tillföras erforderlig mängd havs- eller sjövattnen per timme och ton behandlade levande blötdjur.

3.4 Vid rening av levande tvåskalig blötdjur skall renvatten eller, om tillsynsmyndigheten medgivit detta, genom särskild behandling renat havs- eller sjövattnen användas. Avståndet mellan platserna för intag av havs- eller sjövattnen och utsläpp av avloppsvatten skall vara så stort att nedsmutsning förhindras.

3.5 Reningsproceduren måste utföras på sådant sätt att de levande tvåskaliga blötdjuren snabbt återfår förmågan att filtrera näring samt skyddas från nedsmutsning genom kloakvatten eller förnyad nedsmutsning. Reningsproceduren skall resultera i att djuren efter rening har sådan kondition att de kan förpackas, lagras och transporteras innan de saluhålls.

3.6 Den kvantitet levande tvåskaliga blötdjur som renas får inte överstiga reningsanläggningens kapacitet. De tvåskaliga blötdjurens skall kontinuerligt renas under erforderlig tidsperiod för att uppfylla föreskrifterna i *bilaga 1*. Tidsperioden beräknas från att blötdjurens täcks av vatten i reningstanken till de tas ur reningstanken. Vid beräkning av erforderlig tidsperiod för rening skall hänsyn tas till faktauppgifter om djuren (typ av tvåskaliga blötdjur, ursprungsområde, mikrobiologiskt innehåll etc.).

3.7 Om en reningstank innehåller flera partier levande tvåskaliga blötdjur skall djuren vara av samma slag och härstamma från samma upptagningsområde eller från olika upptagningsområden med överensstämmande hälsostatus. Tidsperioden för rening skall bestämmas efter det parti som erfordrar den längsta reningsperioden.

3.8 Sumpar som används för rening av levande tvåskaliga blötdjur skall vara konstruerade så att de tillåter genomströmning av havs- eller sjövattnet. Lagret levande tvåskaliga blötdjur får inte vara så stort att skalen hindras att öppna sig under reningen.

3.9 Skaldjur, fisk eller andra marina arter får inte hållas i de sumpar där levande tvåskaliga blötdjur genomgår rening.

3.10 Efter avslutad rening skall de levande tvåskaliga blötdjurens skal noggrant tvättas genom spolning med dricksvatten eller renvatten, vilket om så erfordras får utföras i sumpen. Tvättvattnet får inte återcirkuleras.

3.11 Reningsanläggningar skall ha egna laboratorier eller anlita laboratorier som är kompetenta för mikrobiologisk kontroll av reningens effektivitet.

3.12 Vid reningsanläggningar skall följande uppgifter regelbundet journalföras;

- Resultat av mikrobiologiska prov från reningssystemets vatten vid inflödet i tanken.
- Resultat av mikrobiologiska prov från icke renade levande tvåskaliga blötdjur.
- Resultat av mikrobiologiska prov från renade levande tvåskaliga blötdjur.
- Dag och kvantitet för leverans av levande tvåskaliga blötdjur till reningsanläggningen och motsvarande registreringshandlings nummer.
- Tidpunkt för fyllning och tömning av reningssystem (reningstid).
- Detaljer om leverans av varusändning efter rening.

Journalen skall vara fullständig, exakt, läsbar och ha beständig utformning.

3.13 I reningsanläggningar får enbart hanteras sådana partier levande tvåskaliga blötdjur som åtföljs av sådana registreringshandlingar som avses i föreskrifterna i *bilaga 4* punkt 6 respektive *bilaga 5* punkt 6. Vid leverans av levande tvåskaliga blötdjur från reningsanläggning till leveransanläggning

skall varje parti åtföljas av särskild registreringshandling av vilken följande uppgifter skall framgå;

- reningsanläggningens godkännandennummer och adress,
- uppgift om hur lång tid blötdjuret har renats,
- tidpunkten för blötdjurets ankomst till samt leverans från reningsanläggningen,
- upptagarens identitet och adress,
- datum för upptagning,
- upptagningsområdets läge och dess hälsostatus,
- art och kvantitet av blötdjur,
- destinationsanläggningen och dess godkännandennummer (förpackning, rening eller beredning),
- andra uppgifter av betydelse för att identifiera produkten.

3.14 Varje leveransförpackning (koli) renade levande tvåskaliga blötdjur skall förses med särskilt märke som intygar att rening har skett.

Föreskrifter om leveransanläggningar

1. Byggnader och utrustning

1.1 Föreskrifterna om byggnader och utrustning i *bilaga 6* punkterna 1.1-1.6 gäller även leveransanläggningar.

2. Allmänna hygienkrav

2.1 Föreskrifterna om allmänna hygienkrav i *bilaga 6* punkterna 2.1-2.8 gäller även leveransanläggningar.

3. Särskilda föreskrifter om leveransanläggningar

3.1 Konditionering får inte orsaka nedsmutsning av de levande tvåskaliga blötdjuren och konditioneringen måste godkännas av tillsynsmyndigheten särskilt med beaktande av den mikrobiologiska och kemiska kvaliteten av de vatten som används. De redskap och sumpar som används vid konditionering får inte förorsaka nedsmutsning av djuren. Levande tvåskaliga blötdjur skall vid sortering skyddas mot nedsmutsning och andra förändringar som kan påverka deras kvalitet. Vid tvättning och rengöring av levande tvåskaliga blötdjur skall renavatten eller dricksvatten under tryck användas och vattnet får inte återanvändas.

3.2 Vid reningsanläggningar får endast sådana levande tvåskaliga blötdjur hanteras som åtföljs av registreringshandling enligt föreskrifterna i punkt 6 *bilaga 4* och som härstammar från godkänt upptagnings- eller återutläggningsområde eller från godkänd reningsanläggning.

3.3 Leveransanläggningar skall ha eget laboratorium eller anlita laboratorium som har kompetens att utföra undersökningar för att kontrollera om föreskrifterna i *bilaga 1* är uppfyllda.

3.4 Vid leveransanläggningar skall följande data finnas journalförda och bevaras minst tolv månader;

- Resultat av undersökningar av skaldjursgifter och mikrobiologiska undersökningar i levande tvåskaliga blötdjur från godkänt upptagnings- eller återutläggningsområde eller en reningsanläggning.
- Dag och kvantitet för levererade levande tvåskaliga blötdjur till leveransanläggningen och registreringshandlingars nummer.

- Uppgifter om leveranser med mottagarens namn och adress, datum för leveransen, kvantitet samt numren på registreringshandlingar vid införsel.

3.5 För leveransanläggningar ombord på fartyg gäller föreskrifterna i punkt 3.1 i tillämpliga delar samt föreskrifterna i punkterna 3.3-3.4. Föreskrifterna i punkterna 1 och 2 i denna bilaga gäller i tillämpliga delar för leveransanläggningar ombord på fartyg.

Godkända vattenområden för upptagning och återutläggning av levande tvåskaliga blötdjur

För varje angivet havsområde anges nummer, position och sjökorts-hänvisning.

Positionen anger en tänkt mittpunkt i respektive område. Som grund för indelningen har SMHI:s havsområdesregister (Havsområdesregister 1993, SMHI 1994) använts. I detta register finns också kartor över områdena.

<i>Löp -nr³</i>	<i>Havsområde</i>	<i>Latitud</i>	<i>Longitud</i>	<i>Sjökort</i>
1	N n Bohusläns skärgårds kustvatten	585440	105220	93
2	Idefjorden	590690	112000	936
3	Singlefjorden	590340	110810	936
4	Säcken	590000	110620	935
5	Dynekilén	585990	111125	935
6	Kosterfjorden	585370	110500	935
7	Tjärnöarkipelagen	585160	110900	935
8	M n Bohusläns skärgårds kustvatten	584200	105900	93
9	Stridsfjorden	584750	111185	934

³ Löpnummer angivet av Livsmedelsverket.

<i>Löp -nr³</i>	<i>Havsområde</i>	<i>Latitud</i>	<i>Longitud</i>	<i>Sjökort</i>
10	Lindöfjorden sek namn ⁴	584725	111050	934
11	Sannäs-fjorden sek namn ⁴	584450	111445	934
12	Väderöfjorden	583450	110750	934
13	Fjällbacka skärgård	583615	111220	934
14	Sotefjorden	582700	110450	93
15	M Bohusläns skärgårds kustvatten	580500	111800	93
16	Åbyfjorden	582230	112255	933
17	Brofjorden	582150	112530	933
18	Gullmarn	581710	113000	933
19	Egentliga Gullmarn	581610	113000	933
20	Färlevfjorden	582630	113515	933
21	Saltkällefjorden	582500	113890	933
22	Snäckedjupet	581365	112910	933
23	Nordströmmarna	581450	113140	933
24	Ellösefjorden	581120	112680	933
25	Malö Strömmar	581200	112960	933
26	Koljö fjord	581260	113220	933

³ Löpnummer angivet av Livsmedelsverket.

⁴ Namnet står inte på sjökortet utan är bestämt av SMHI eller annan.

<i>Löp -nr³</i>	<i>Havsområde</i>	<i>Latitud</i>	<i>Longitud</i>	<i>Sjökort</i>
27	Borgilefjorden	581520	113750	933
28	Kalvöfjord	581540	114000	933
29	Byfjorden	582000	115270	933
30	Havstensfjorden	581740	114820	933
31	Ljungs kile	581260	115280	933
32	Käringöfjorden	580550	112460	932
33	Mollöfjorden	580240	112500	932
34	Hjärteröfjorden	575760	112670	932
35	Lyresund	580500	112970	932
36	Boxvike kile	580650	113000	932
37	Halsefjorden	580688	114860	932
38	Egentliga Stigfjorden	580325	113500	932
39	Kalvöfjorden (i Stigfjorden)	580610	113615	932
40	Hake fjord	575700	114240	932
41	Älgöfjorden	575500	113750	931
42	Marstrandsfjorden	575340	113000	931
43	S Bohusläns skärgårds kustvatten	574000	113350	93

³ Löpnummer angivet av Livsmedelsverket.

<i>Löp -nr³</i>	<i>Havsområde</i>	<i>Latitud</i>	<i>Longitud</i>	<i>Sjökort</i>
44	Sälö fjord	574870	113795	931
45	Göteborgs n skärgård	574260	113350	93
46	Göteborgs n skärgårds kustvatten	574160	113350	93
47	Källö fjord	574630	113940	931
48	Nordre Älvs fjord	574650	114360	931
49	Stora Kalvsund	574330	114000	931
50	Björköfjorden	574370	114250	931
51	Dana fjord	574000	114230	931
52	Göteborgs s skärgårds kustvatten	573300	113800	93
53	Asperöfjorden sek namn ⁴	573860	115000	931
54	Askims fjord	573500	115150	931

³ Löpnummer angivet av Livsmedelsverket.

⁴ Namnet står inte på sjökortet utan är bestämt av SMHI eller annan.